

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Magyar György ügyvéd által képviselt felperesnek a Rendőrfőkapitánya alperes ellen rendőri intézkedés miatti panasz ügyében hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 29. napján kelt 27.K.30.849/2010/3. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 4. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

i t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 27.K.30.849/2010/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. december 28-án rendőri intézkedés elleni panaszt nyújtott. Állította, hogy 2008. december 21-én, Budapesten, a Westend City Center üzletközpont bejárata előtt vele szemben indokolatlanul foganatosítottak rendőri intézkedést, jogsértően állították elő, jogsértően korlátozták a szabad vélemény nyilvánításhoz és békés gyülekezéshez való jogát és jogtalanul kobozták el tőle a nála lévő „vörös csillagos” zászlót. A Független Rendészeti Panasztestület 49/2009.(III.4.) számú állásfoglalásában megállapította, hogy alapjog sérelmére, korlátozására nem került sor, a panaszt elbírálásra áttette az illetékes rendőrhatalósághoz.

A panasz áttételét követően eljáró Budapesti Rendőr-főkapitányság VI. kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2009. szeptember 10. napján

kelt 146-105/12/2/2009.P. számú határozatában a felperes rendőri intézkedés elleni panaszát elutasította. Megállapította, hogy a felperes az adott napon egy be nem jelentett demonstráción vett részt, a demonstráció eszközeként önkényuralmi jelképet (vörös csillagot) használt, és a helyszínre érkező intézkedő rendőrök felhívása ellenére a jogsértő magatartással nem hagyott fel. A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33.§ (1) bekezdése alapján az előállítást törvényes és arányos intézkedésnek találta rámutatva arra, hogy az ötágú vörös csillagot tartalmazó zászló nagy nyilvánosság előtti közzétételével, használatával alapos gyanú állt fenn, hogy a felperes a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 269/B.§-a által büntetni rendelt cselekményt valósította meg. Kiemelte, hogy az önkényuralmi jelkép használata nem lehet törvényes eszköze a véleménynyilvánításnak. Utalt rá, hogy a zászló, mint bizonyítási eszköz lefoglalásra került és nem elkobzásra, ezért az e körben előterjesztett panasz is megalapozatlan.

A felperes fellebbezése folytán eljárta alperes a 2009. november 17-én kelt 01000-105-350/13/2009. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának - elsőfokú határozatra is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra kötelezését kérte. Állította, hogy nem önkényuralmi propaganda, hanem a kapitalista rendszer kritizálása céljából használta a vörös csillagot, totalitárius rendszerrel és elveivel nem azonosult, ezért bűncselekményt nem követett el, előállítása a véleménynyilvánítási szabadsága gyakorlását lehetetlennítette el és megakadályozta, hogy politikai meggyőződését kifejezze. Hivatkozott arra is, hogy a cselekmény elkövetésnek időpontjában ismert volt az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélete, amely rámutatott a hazai jogi szabályozás hiányosságára.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Az Rtv. 13.§ (1)-(2) bekezdésére és a Szolgálati Szabályzat 3.§ (1) bekezdésére utalással a rendőr intézkedési kötelezettségére hivatkozott és rámutatott arra, hogy a vörös csillag a hatályos Btk. 269/B.§-ában foglaltak szerint önkényuralmi jelképnek minősül. A felperes által hivatkozott Emberi Jogok Európai Bírósága 2008. július 8-án kelt ítéletének megállapításai mellett kiemelte, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt jártak el és ez indokolta az előállítást, valamint az egyéb rendőri intézkedés megtételét. Kiemelte, hogy a felperessel szemben intézkedő rendőrök nem vizsgálhatták az elkövető érzelmi meggyőződését és azt sem, hogy az önkényuralmi jelkép használatára milyen belső indíttatásból került sor. A bíróság álláspontja szerint ezen tények feltárása a büntetőeljárás későbbi szakaszára

tartozik és a rendőri intézkedés jogszerűségét nem érinti, hogy utóbb a bíróság az adott cselekményt nem minősítette bűncselekménynek. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélete és a Btk. szabályozása közötti kollízió feloldását nem tekintette rendőrségi feladatnak.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelme szerinti döntés meghozatalát kérte. Állította, hogy az önkényuralmi jelkép használatára baloldali politikai meggyőződésének kinyilvánítása indította, ezért az intézkedő rendőröknek a helyszínen meg kellett volna győződnie a véleménynyilvánítás céljáról és kontextusáról, és ennek hiányában az Rtv. 33.§ (1) bekezdését sértette az intézkedés. Álláspontja szerint egyértelmű volt, hogy nem önkényuralmi propagandát folytatott, ennek ellenkezőjét az alperesnek kellett volna bizonyítania. Utalt rá, hogy 2008. december 21-i „elfogása” és előállításra egy jogszerűtlen rendőri intézkedés volt, mivel magatartása nem valósított meg bűncselekményt, így tetten sem érhettek. Véleménye szerint a bűncselekmény gyanújához nem elegendő, hogy egy adott magatartás formálisan kimerítse a Btk. valamely különös részi tényállását. Hangsúlyozta, hogy 2008. december 21-én már ismert volt az Emberi Jogok Európai Bíróságának a „Vajnai kontra Magyarország” ügyben hozott ítélete, így az intézkedő rendőrnek tudnia kellett arról, hogy magatartása egyezmény konform, nem veszélyes a társadalomra, tehát nem bűncselekmény. Pontosabb jogszabályi megjelölés és részletes indokolás nélkül állította, hogy a jogerős ítélet „a hivatkozott anyagi jogszabályok téves értelmezésén alapul”, ezért jogszabálysértő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte és állította, hogy a hatályos Btk. szabálya szerint az intézkedő rendőrök bűncselekmény alapos gyanúja miatt fogták el és állították elő a felperest, az intézkedő rendőröknek nem feladata az elkövetői szándék alapos vizsgálata, ahogy erre az elsőfokú bíróság helyesen utalt. A cselekmény társadalomra veszélyességének vizsgálatát a későbbi büntetőeljárásra tartozónak ítélte, ezért állította, hogy a büntetőeljárás kimenetele a rendőri intézkedés jogszerűségét nem érinti. Hivatkozott arra is, hogy a jogszabályi kollízió feloldása sem az eljáró rendőrök feladata.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 270.§ (2) bekezdése alapján a jogerős ítélet (és nem a közigazgatási határozat) törvényességét vizsgálja és a bíróság (és nem a hatóság) eljárásának jogszerűségét ellenőrzi. A Legfelsőbb Bíróság a fent hivatkozott Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja a jogerős ítélet törvényességét. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek a Pp. 272.§ (2) bekezdése alapján a kérelemben pontosan meg kell jelölnie az elsőfokú bíróság által elkövetett jogsértést, és azt is, hogy a jogerős ítélet megváltoztatását mennyiben és milyen okból kéri. A fentiekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság nem foglalkozhatott érdemben a felperes azon felülvizsgálati érveivel, amelyek a hatósági eljárásra vonatkoztak, és azokkal sem, amelyek általánosságban kerültek megfogalmazásra és indokolás nélkül történt meg előterjesztésük.

A felperes konkrétan kizárólag a Rtv. 33.§ (1) bekezdésének téves értelmezésére hivatkozott, ezért a Legfelsőbb Bíróság kizárólag ennek az érvelésnek a helyt állóságát vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a releváns tényállást feltárta és abból a vonatkozó jogszabályok helyes értelmezésével vonta le azt a következtetést, hogy az alperes határozata törvényes.

A Rtv. 33.§ (1) bekezdése a) pontja értelmében a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A Btk. 2008. december 21-én hatályos 269/B.§-ának rendelkezése értelmében aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarlókalapácsot, ötágú vörös csillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet terjeszt; nagy nyilvánosság előtt használ; közszemlére tesz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő [(1)bek.].

Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el [(2)bek.]. Az (1)-(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak [(3)bek.].

Kétségtelen tény, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) felperes által hivatkozott ítélete szerint a magyar szabályozás sérti az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok védelméről szóló Római Egyezmény véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó 10. cikkét, mivel nem számol azzal, hogy a vörös csillag

nemcsak önkényuralmi rendszert reprezentáló jelkép, hanem a „tisztességesebb társadalomért küzdő nemzetközi munkásmozgalom”, valamint több törvényes politikai párt jelképe is lehet. Kimondta továbbá a Bíróóság azt is, hogy a jelkép többértelműsége miatt a tiltás túlzottan széles körű, és aggályos az is, hogy a szabályozás nem kívánja meg annak igazolását, hogy a jelkép használata ténylegesen önkényuralmi propagandának minősül. A Legfelsőbb Bíróóság álláspontja szerint a Bíróóság ítélete sem zárja ki, hogy ha a vörös csillag használatára önkényuralmi propaganda részeként kerül sor, akkor a véleménynyilvánítás szabadságának ezen nyomós okból történő korlátozása indokolt.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság a hatályos büntetőjogi szabályozást és a Bíróóság ítéletének megállapításait helyesen értékelte, és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes személyes meggyőződésének és belső indíttatásának vizsgálata, így annak felderítése, hogy a vörös csillag használatára önkényuralmi propaganda részeként került-e sor vagy sem, büntetőeljárás keretében a hatóság és nem a helyszínre kikerkező rendőr feladata. A büntetőjogilag kétséges magatartást tanúsító – az önkényuralmi jelkép használatának alapos gyanúját felvető helyzetben lévő – felperessel szemben a tevékenység abbahagyására történő rendőri felhívás és a felperes szándékait feltáró büntetőeljárás megindítását célzó azonnali rendőri intézkedés a Rtv. 33.§ (1) bekezdés szerint jogszerű.

A rendőri intézkedés jogszerűségét nem befolyásolja, hogy a felperesi szándékot feltáró büntetőeljárás eredményeként bűncselekmény elkövetését végül nem állapította meg a büntető bíróság, mert a rendőri intézkedés épp a személyes indíttatás megismerését célzó büntetőeljárás kezdetét jelenti, az intézkedő rendőrnek sem lehetősége, sem ideje nincs a cselekmény lényegét érintő kérdés valamennyi körülményének vizsgálatára, az intézkedés minősítése szempontjából elegendő, hogy az adott cselekmény minősülhetett volna a Btk. 269/B.§-ába ütköző cselekménynek, azaz a bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja fennállt.

A fenti okból a Legfelsőbb Bíróóság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott okból nem jogsértő, ezért azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A sikertelen felülvizsgálattal élő felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban jogtanácsosi képvisellel felmerülő költségeket, és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az 1990. évi XCIII. törvény 50.§ (1) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati illeték viselésére.

Budapest, 2011. június 22.

Dr. Kaszainé dr. Mezey Katalin sk. a tanács elnöke,
Kincső sk. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor sk. bíró

Dr. Tóth